

Kinh Đại Bát-Nhã Ba-La-Mật-Đa
(Trọn bộ 24 tập)

Hán dịch: Tam Tạng Pháp Sư Huyền Trang
Việt dịch: Hòa Thượng Thích Trí Nghiêm
Khảo dịch: Hòa Thượng Thích Thiện Siêu
Sài Gòn 1998

--- o0o ---

Tập 21
QUYÊN THỨ 517
HỘI THỨ BA

Phẩm
TƯỚNG KHÔNG
Thứ 21 - 3

Lại nữa, Thiện Hiện! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu đủ sáu thứ Ba-la-mật-đa, thấy các hữu tình bởi ác nghiệp chướng, chỗ ở đất liền cao thấp chằng bằng, gò đồi mương hào hầm hố, cỏ uest cây trụi, gai độc gai táo, bất tịnh đầy rẫy. Thấy việc đây rồi, khởi suy nghĩ này: Ta phải làm sao phương tiện cứu vớt các loại hữu tình khiến dứt trừ hẳn các ác nghiệp chướng, với chỗ nương ở đất đai bằng phẳng như lòng bàn tay, không có những việc các cỏ uest cây trụi thảy. Đã suy nghĩ rồi, khởi lời nguyện này: Ta phải tinh siêng không điều luyến đoái, tu hành sáu thứ

Ba-la-mật-đa, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật, khiến mau viên mãn, mau năng chứng được Nhất thiết trí trí. Trong cõi Phật ta được không có các nghiệp tạp uế cảm thành đất liền như thế. Chỗ ở hữu tình nơi đất bằng phẳng, vườn rừng ao hồ các hoa thơm màu nhiệm lẫn lộn trang nghiêm rất nên ưa thích. Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này nhờ sáu thứ Ba-la-mật-đa đây mau được viên mãn, gần năng chứng được Nhất thiết trí trí.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu đủ sáu thứ Ba-la-mật-đa, thấy các hữu tình vì phước đức mỏng, nên chỗ ở đất liền không các ngọc báu, chỉ có nhiều thứ đất đá ngói sỏi. Thấy việc này rồi, khởi suy nghĩ đây: Ta phải làm sao cứu vớt các loại hữu tình tội nhiều phước ít như thế, khiến nơi chỗ ở thịnh nhiều ngọc quý. Đã suy nghĩ rồi, khởi lời nguyện này: Ta phải tinh siêng không điều luyện đoái, tu hành sáu thứ Ba-la-mật-đa, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật khiến mau viên mãn, mau năng chứng được Nhất thiết trí trí. Trong cõi Phật ta được các loại hữu tình không có tội nhiều phước ít như thế, cát vàng rải đất, nơi nơi đều có ngọc phệ lưu ly thủy, nhiều ngọc diệu trân kỳ quý lạ, mặc dù hằng thọ dụng mà không nhiễm đắm. Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này nhờ sáu thứ

Ba-la-mật-đa đây mau được viên mãn, gần năng chứng được Nhất thiết trí trí.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu đủ sáu thứ Ba-la-mật-đa, thấy các hữu tình thu nhận lắm nhiều rất sanh yêu đắm, phát khởi các thứ nghiệp ác bất thiện. Thấy việc này rồi, khởi suy nghĩ đây: Ta phải làm sao cứu vớt các loại hữu tình lắm nhiều thu nhận rất sanh yêu đắm như thế, khiến nó lìa hẳn thu nhận yêu đắm và phát khởi những nghiệp bất thiện. Đã suy nghĩ rồi, khởi lời nguyện này: Ta phải tinh siêng không điều luyến đoái, tu hành sáu thứ Ba-la-mật-đa, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật khiến mau viên mãn, mau năng chứng được Nhất thiết trí trí. Trong cõi Phật ta được các loại hữu tình không thu nhận lắm nhiều rất sanh yêu đắm gây các ác nghiệp bất thiện như thế, tất cả hữu tình đôi sắc thanh thủy, không sở thu nhận, đôi các cửa cái chẳng sanh yêu đắm. Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này nhờ sáu thứ Ba-la-mật-đa đây mau được viên mãn, gần năng chứng được Nhất thiết trí trí.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu đủ sáu thứ Ba-la-mật-đa, thấy các hữu tình có bốn sắc loại sang hèn sai khác là vua chúa cho đến cày ruộng. Thấy việc này rồi, khởi suy nghĩ đây: Ta phải làm sao phương tiện cứu vớt các loại hữu tình

khiến không sang hèn sai khác như thế. Đã suy nghĩ rồi, khởi lời nguyện này: Ta phải tinh siêng không điều luyện đoái, tu hành sáu thứ Ba-la-mật-đa, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật khiến mau viên mãn, mau năng chứng được Nhất thiết trí trí. Trong cõi Phật ta được không có bốn thứ sắc loại sang hèn sai khác như thế, tất cả hữu tình đồng một sắc loại, thấy đều tôn quý, nhiếp thuộc nhân thú. Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này nhờ sáu thứ Ba-la-mật-đa mau được viên mãn, gần năng chứng được Nhất thiết trí trí.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu đủ sáu thứ Ba-la-mật-đa, thấy các hữu tình gia tộc có thượng trung hạ sai khác. Thấy việc này rồi, khởi suy nghĩ đây: Ta phải làm sao phương tiện cứu vớt các loại hữu tình khiến gia tộc không phẩm thượng trung hạ sai khác như thế. Đã suy nghĩ rồi, khởi lời nguyện này: Ta phải tinh siêng không điều luyện đoái, tu hành sáu thứ Ba-la-mật-đa, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật khiến mau viên mãn, mau năng chứng được Nhất thiết trí trí.

Trong cõi Phật ta được gia tộc không phẩm thượng trung hạ sai khác như thế, tất cả hữu tình đều đồng thượng phẩm. Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này nhờ sáu thứ Ba-la-mật-đa đây

mau được viên mãn, gần năng chứng được Nhất thiết trí trí.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu đủ sáu thứ Ba-la-mật-đa thấy các hữu tình hình sắc xinh đẹp xấu xí sai khác. Thấy việc này rồi, khởi suy nghĩ đây: Ta phải làm sao phương tiện cứu vớt các loại hữu tình không hình sắc xinh đẹp xấu xí sai khác như thế. Đã suy nghĩ rồi, khởi lời nguyện này: Ta phải tinh siêng không điều luyến đoái, tu hành sáu thứ Ba-la-mật-đa, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật khiến mau viên mãn, mau năng chứng được Nhất thiết trí trí. Trong cõi Phật ta được các loại hữu tình không có hình sắc xinh đẹp xấu xí sai khác như thế, tất cả hữu tình đều sắc chơn kim, đoan nghiêm đẹp lạ, chúng ưa xem thấy, trọn nên tối thắng viên mãn tịnh sắc. Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này nhờ sáu thứ Ba-la-mật-đa đây mau được viên mãn, gần năng chứng được Nhất thiết trí trí.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu đủ sáu thứ Ba-la-mật-đa, thấy các hữu tình bị hệ thuộc chúa tể, ra làm việc gì chẳng được tự tại. Thấy việc đây rồi, khởi suy nghĩ này: Ta phải làm sao phương tiện cứu vớt các loại hữu tình khiến được tự tại. Đã suy nghĩ rồi, khởi lời nguyện này: Ta phải tinh siêng không điều luyến đoái, tu hành sáu thứ Ba-la-mật-

đa, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật khiến mau viên mãn, mau chứng được nhất thiết trí trí. Trong cõi Phật ta các loại hữu tình được không có chúa tể. Những việc ra làm đều được tự tại, cho đến chẳng thấy hình tượng chúa tể, cũng chẳng nghe danh tự chúa tể. Chỉ có Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác đem pháp thống nhiếp gọi là Pháp Vương. Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này nhờ sáu thứ Ba-la-mật-đa đây mau được viên mãn, gần năng chứng được Nhất thiết trí trí.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu đủ sáu thứ Ba-la-mật-đa, thấy các hữu tình có các thú địa ngục thấy sai khác. Thấy việc đây rồi, khởi suy nghĩ này: Ta phải làm sao phương tiện cứu vớt các loại hữu tình khiến không các thú thiện ác sai khác. Đã suy nghĩ rồi, khởi lời nguyện này: Ta phải tinh siêng không điều luyện đoái, tu hành sáu thứ Ba-la-mật-đa, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật khiến mau viên mãn, mau năng chứng được Nhất thiết trí trí. Trong cõi Phật ta được không các thú thiện ác sai khác, cho đến không có danh các ác thú. Tất cả hữu tình đều đồng một loại, bình đẳng tu một nghiệp là đều hòa hợp tu hành Bồ thí cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa. An trụ nội không cho đến vô tánh tự tánh không. An trụ chơn như cho đến bất tư nghì giới. An trụ khổ tập diệt đạo thánh đế.

Tu hành bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi. Tu hành bốn tĩh lực, bốn vô lượng, bốn vô sắc định. Tu hành không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn. Tu hành tám giải thoát cho đến mười biến xứ. Tu hành các bậc Bồ-tát Ma-ha-tát. Tu hành đà-la-ni môn, tam-ma-địa môn. Tu hành năm nhãn, sáu thần thông.

Tu hành Như Lai mười lực cho đến mười tám pháp Phật bất cộng. Tu hành đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả. Tu hành nhân các tướng, tùy hảo. Tu hành pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả. Tu hành nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí. Tu hành các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát và chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này nhờ sáu thứ Ba-la-mật-đa đây mau được viên mãn, gần năng chứng được Nhất thiết trí trí.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu đủ sáu thứ Ba-la-mật-đa, thấy các hữu tình bốn sanh sai khác. Thấy việc đây rồi, khởi suy nghĩ này: Ta phải làm sao phương tiện cứu vớt các loại hữu tình khiến không bốn sanh sai khác như thế. Đã suy nghĩ rồi, khởi lời nguyện này: Ta phải tinh siêng không điều luyến đoái, tu hành sáu thứ Ba-la-mật-đa, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật, khiến

mau viên mãn, mau chứng được Nhất thiết trí trí. Trong cõi Phật ta được không bốn sanh sai khác như thế, các loại hữu tình đồng thọ hóa sanh. Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này nhờ sáu thứ Ba-la-mật-đa đây mau được viên mãn, gần năng chứng được Nhất thiết trí trí.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu đủ sáu thứ Ba-la-mật-đa, thấy các hữu tình không năm thông huệ, ra làm việc gì chẳng được tự tại. Thấy việc đây rồi, khởi suy nghĩ này: Ta phải làm sao phương tiện cứu vớt các loại hữu tình đều khiến chứng được năm thần thông huệ. Đã suy nghĩ rồi, khởi lời nguyện này: Ta phải tinh siêng không điều luyện đoái, tu hành sáu thứ Ba-la-mật-đa, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật khiến mau viên mãn, mau năng chứng được Nhất thiết trí trí. Trong cõi Phật ta các loại hữu tình đều đủ trọn nên năm thắng thần thông. Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này nhờ sáu thứ Ba-la-mật-đa đây mau được viên mãn, gần năng chứng được Nhất thiết trí trí.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu đủ sáu thứ Ba-la-mật-đa, thấy các hữu tình thọ dụng đoạn thực, thân có các thứ đại tiểu tiện lợi, mủ máu hôi uế rất nên chán bỏ. Thấy việc đây rồi, khởi suy nghĩ này: Ta phải làm sao phương tiện cứu vớt các loại hữu tình khiến trong thân nó không uế ác ấy.

Đã suy nghĩ rồi, khởi lời nguyện này: Ta phải tinh siêng không điều luyện đoái, tu hành sáu thứ Ba-la-mật-đa, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật khiến mau viên mãn, mau năng chứng được Nhất thiết trí trí. Trong cõi Phật ta các loại hữu tình chỉ đồng thọ dụng diệu pháp hỷ thực, nơi thân thơm sạch, không các tiện ứ. Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này nhờ sáu thứ Ba-la-mật-đa đây mau được viên mãn, gần năng chứng được Nhất thiết trí trí.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu đủ sáu thứ Ba-la-mật-đa, thấy các hữu tình thiếu thốn thân quang, ra làm việc gì cần nhờ đèn đuốc. Thấy việc đây rồi, khởi suy nghĩ này: Ta phải làm sao phương tiện cứu vớt các loại hữu tình khiến lìa thân thiếu ánh sáng như thế. Đã suy nghĩ rồi, khởi lời nguyện này: Ta phải tinh siêng không điều luyện đoái, tu hành sáu thứ Ba-la-mật-đa, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật khiến mau viên mãn, mau năng chứng được Nhất thiết trí trí. Trong cõi Phật ta các loại hữu tình thân đủ ánh sáng, chẳng nhờ ngoài soi. Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này nhờ sáu thứ Ba-la-mật-đa đây mau được viên mãn, gần năng chứng được Nhất thiết trí trí.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu đủ sáu thứ Ba-la-mật-đa, thấy các hữu tình đất chỗ ở

có ngày có đêm, có tháng nửa tháng, thời tiết số năm chuyển biến chẳng thường. Thấy việc ấy rồi, khởi suy nghĩ này: Ta phải làm sao phương tiện cứu vớt các loại hữu tình khiến nơi chỗ ở không ngày đêm thay thời tiết biến đổi. Đã suy nghĩ rồi, khởi lời nguyện này: Ta phải tinh siêng không điều luyện đoái, tu hành sáu thứ Ba-la-mật-đa, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật khiến mau viên mãn, mau năng chứng được Nhất thiết trí trí. Trong cõi Phật ta được không ngày đêm tháng nửa tháng thay thời tiết và danh. Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này nhờ sáu thứ Ba-la-mật-đa đây mau được viên mãn, gần năng chứng được Nhất thiết trí trí.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu đủ sáu thứ Ba-la-mật-đa, thấy các hữu tình thọ lượng ngắn ngủi. Thấy việc ấy rồi, khởi suy nghĩ này: Ta phải làm sao phương tiện cứu vớt các loại hữu tình khiến lìa thọ lượng ngắn ngủi như thế. Đã suy nghĩ rồi, khởi lời nguyện này: Ta phải tinh siêng không điều luyện đoái, tu hành sáu thứ Ba-la-mật-đa, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật khiến mau viên mãn, mau năng chứng được Nhất thiết trí trí. Trong cõi Phật ta các loại hữu tình thọ lượng lâu dài, kiếp số khó biết. Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này nhờ sáu thứ Ba-la-mật-đa đây mau

được viên mãn, gần năng chứng được Nhất thiết trí trí.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu đủ sáu thứ Ba-la-mật-đa, thấy các hữu tình thân không tướng hảo. Thấy việc ấy rồi, khởi suy nghĩ này: Ta phải làm sao phương tiện cứu vớt các loại hữu tình khiến được tướng hảo. Đã suy nghĩ rồi, khởi lời nguyện này: Ta phải tinh siêng không điều luyến đoái, tu hành sáu thứ Ba-la-mật-đa, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật khiến mau viên mãn, mau năng chứng được Nhất thiết trí trí. Trong cõi Phật ta, các loại hữu tình đủ ba mươi hai tướng Đại sĩ phu, tám mươi tùy hảo viên mãn trang nghiêm, hữu tình thấy được sanh vui mừng thanh tịnh thù thắng. Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này nhờ sáu thứ Ba-la-mật-đa mau được viên mãn, gần năng chứng được Nhất thiết trí trí.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu đủ sáu thứ Ba-la-mật-đa, thấy các loại hữu tình thiếu các căn lành. Thấy việc ấy rồi, khởi suy nghĩ này: Ta phải làm sao phương tiện cứu vớt các loại hữu tình khiến đủ căn lành. Đã suy nghĩ rồi, khởi lời nguyện này: Ta phải tinh siêng không điều luyến đoái, tu hành sáu thứ Ba-la-mật-đa, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật khiến mau viên mãn, mau năng chứng được Nhất thiết trí trí. Trong cõi

Phật ta, các loại hữu tình tất cả trọn nên căn lành tịnh thẳng. Nhờ căn lành đây năng sắm được các thứ đồ cúng thượng diệu cúng dường chư Phật. Nhờ phước lực đây, tùy sanh chỗ nào lại hay năng cúng dường chư Phật Thế Tôn. Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này nhờ sáu thứ Ba-la-mật-đa đây mau được viên mãn, gần năng chứng được Nhất thiết trí trí.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu đủ sáu thứ Ba-la-mật-đa, thấy các hữu tình thân tâm đủ bệnh. Thân bệnh có bốn là gió nóng đàm và các tạp bệnh. Tâm bệnh cũng bốn là tham sân si và mạn thỷ bệnh. Thấy việc ấy rồi, khởi suy nghĩ này: Ta phải làm sao phương tiện cứu vớt các loại hữu tình thân tâm bệnh khổ. Đã suy nghĩ rồi, khởi lời nguyện này: Ta phải tinh siêng không điều luyến đoái, tu hành sáu thứ Ba-la-mật-đa, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật khiến mau viên mãn, mau năng chứng được Nhất thiết trí trí. Trong cõi Phật ta, được các loại hữu tình thân tâm không bệnh khổ như thế, cho đến không có danh bệnh thân tâm. Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này nhờ sáu thứ Ba-la-mật-đa đây mau được viên mãn, gần năng chứng được Nhất thiết trí trí.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu đủ sáu thứ Ba-la-mật-đa, thấy các hữu tình nhiều thứ

ý muốn Tam thừa sai khác. Thấy việc ấy rồi, khởi suy nghĩ này: Ta phải làm sao phương tiện cứu vớt các loại hữu tình ý muốn hẹp yếu, khiến nó nói bỏ ý muốn Nhị thừa, chỉ khiến hướng tới Vô thượng Đại thừa. Đã suy nghĩ rồi, khởi lời nguyện này: Ta phải tinh siêng không điều luyến đoái, tu hành sáu thứ Ba-la-mật-đa, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật khiến mau viên mãn, mau năng chứng được Nhất thiết trí trí. Trong cõi Phật ta, các loại hữu tình duy cầu Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, chẳng muốn quả Thanh văn, Độc giác thừa cho đến không có danh Nhị thừa. Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này nhờ sáu thứ Ba-la-mật-đa đây mau được viên mãn, gần năng chứng được Nhất thiết trí trí.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu đủ sáu thứ Ba-la-mật-đa, thấy các hữu tình ôm tăng thượng mạn chưa xả bảo đã xả, chưa đắc bảo đã đắc. Thấy việc ấy rồi, khởi suy nghĩ này: Ta phải làm sao phương tiện cứu vớt các loại hữu tình khiến nó mở bỏ gút tăng thượng mạn. Đã suy nghĩ rồi, khởi lời nguyện này: Ta phải tinh siêng không điều luyến đoái, tu hành sáu thứ Ba-la-mật-đa, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật khiến mau viên mãn, mau năng chứng được Nhất thiết trí trí. Trong cõi Phật ta, được không kẻ tăng thượng mạn như thế, tất cả hữu tình như thật biết thấy điều xả điều

đắc. Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này nhờ sáu thứ Ba-la-mật-đa đây mau được viên mãn, gần năng chứng được Nhất thiết trí trí.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu đủ sáu thứ Ba-la-mật-đa, thấy các hữu tình nhiều sanh chấp trước, là chấp trước sắc uẩn, chấp trước thọ tướng hành thức uẩn. Nói rộng cho đến chấp trước hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, chấp trước Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Thấy việc ấy rồi, khởi suy nghĩ này: Ta phải làm sao phương tiện cứu vớt các loại hữu tình khiến lìa chấp trước. Đã suy nghĩ rồi, khởi lời nguyện này: Ta phải tinh siêng không điều luyến đoái, tu hành sáu thứ Ba-la-mật-đa, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật khiến mau viên mãn, mau năng chứng được Nhất thiết trí trí. Trong cõi Phật ta, các loại hữu tình không các thứ chấp trước như thế thấy. Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này nhờ sáu thứ Ba-la-mật-đa đây mau được viên mãn, gần năng chứng được Nhất thiết trí trí.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu đủ sáu thứ Ba-la-mật-đa, thấy có Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác thọ lượng quang minh, số chúng đệ tử đều có hữu hạn. Thấy việc ấy rồi, khởi suy nghĩ này: Ta phải làm sao được thọ lượng quang minh, số chúng đệ tử đều không hữu hạn. Đã suy nghĩ rồi, khởi lời nguyện này: Ta phải tinh siêng không điều

luyện đoái, tu hành sáu thứ Ba-la-mật-đa, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật khiến mau viên mãn, mau năng chứng được Nhất thiết trí trí. Khi ta sở hữu thọ lượng quang minh, số chúng đệ tử đều không hữu hạn. Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này nhờ sáu thứ Ba-la-mật-đa đây mau được viên mãn, gần năng chứng được Nhất thiết trí trí.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu đủ sáu thứ Ba-la-mật-đa, thấy có Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác cõi chỗ ở chu viên hữu lượng. Thấy việc ấy rồi, khởi suy nghĩ này: Ta phải làm sao được cõi chỗ ở chu viên vô lượng, yên ổn giàu vui. Đã suy nghĩ rồi, khởi lời nguyện này: Ta phải tinh siêng không điều luyện đoái, tu hành sáu thứ Ba-la-mật-đa, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật khiến mau viên mãn, mau năng chứng được Nhất thiết trí trí. Cõi nước mười phương đều như cát Căng-già hiệp làm một cõi, yên ổn giàu vui, ta ở trong đó thuyết pháp giáo hóa vô lượng vô số vô biên hữu tình. Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này nhờ sáu thứ Ba-la-mật-đa mau được viên mãn, gần năng chứng được Nhất thiết trí trí.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu đủ sáu thứ Ba-la-mật-đa, thấy ngần sanh tử trước sau lâu xa, các cõi hữu tình số ấy vô biên. Thấy việc ấy rồi, khởi suy nghĩ này: Ngần mé sanh tử và cõi hữu

tình đều như hư không, mặc dù không chơn thật trôi lăn sanh tử và giải thoát ấy, mà các hữu tình hư vọng chấp đắm, lộn quanh sanh tử chịu khổ vô cùng. Ta phải làm sao phương tiện cứu vớt. Đã suy nghĩ rồi, khởi lời nguyện này: Ta phải tinh siêng không điều luyến đoái, tu hành sáu thứ Ba-la-mật-đa, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật khiến mau viên mãn, mau năng chứng được Nhất thiết trí trí, vì các hữu tình thuyết pháp vi diệu đều khiến giải thoát sanh tử đại khổ, cũng khiến chúng biết sanh tử giải thoát đều vô sở hữu, trọn rốt ráo không. Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này nhờ sáu thứ Ba-la-mật-đa đây mau được viên mãn, gần năng chứng được Nhất thiết trí trí.

HỘI THỨ BA

Phẩm
CĂNG-GIÀ-THIÊN
Thứ 22

Bấy giờ, trong hội có một vị Thiên nữ tên Căng-già Thiên, từ tòa đứng dậy, đầu lễ chân Phật, vai tả lệch che, gối hữu chằm đất chấp tay hướng lên Phật thưa rằng: Bạch Thế Tôn! Tôi viên mãn được Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lực, Bát-nhã Ba-la-mật-đa và năng nhiếp thọ như nay Thế Tôn vì các đại chúng đã thuyết cõi Phật. Khi Căng-già Thiên nói lời đây rồi liền lấy các thứ hoa vàng hoa bạc, hoa sanh nước đất, các đồ trang nghiêm và cầm một cặp áo thiên y sắc vàng, cung kính chí thành dâng rải lên Phật. Vì thần lực Phật vọt lên không trung, xoay quanh bên hữu ở trên đỉnh Phật, biến thành bảo đài bốn trụ bốn góc thù dật trang nghiêm rất nên ưa thích. Nơi đây Thiên nữ cầm bảo đài đây cùng các hữu tình bình đẳng chung có, hồi hướng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Bấy giờ, Như Lai biết ý chí sâu xa Thiên nữ kia liền bèn mỉm cười. Lễ thường chư Phật nếu khi mỉm cười, các thứ sắc quang từ diện môn phóng ra, Phật nay cũng vậy, từ nơi diện môn bay ra các thứ sắc

quang xanh vàng đỏ trắng hồng tía bích lục khắp soi thế giới chư Phật mười phương vô lượng vô biên. Rồi quay về lại cõi đây hiện thân biến lớn vào trên đỉnh Phật.

Bấy giờ, A-nan-đà thấy nghe việc ấy rồi, từ tòa đứng dậy đánh lễ chân Phật, vai tả lệch che, gối hữu chầm đất, chấp tay hướng Phật thưa rằng: Bạch Thế Tôn! Nhân nào duyên gì hiện mỉm cười ấy? Phật hiện mỉm cười chẳng phải không nhân duyên!

Bấy giờ, Phật bảo Khánh Hỷ rằng: Nay Thiên nữ đây ở đời vị lai sẽ thành Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, nói rộng cho đến Phật Thế Tôn, kiếp tên Tinh Dụ, Phật hiệu Kim Hoa. Khánh Hỷ phải biết: Nay Thiên nữ đây tức là đã thọ nữ thân cuối cùng. Xả thân đây rồi, chuyển thọ nam thân, tận đời vị lai chẳng làm nữ nữa. Từ đây chết rồi sanh ở trong thế giới Phật Bất Động Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác rất nên ưa muốn. Ở chỗ Phật kia siêng tu phạm hạnh. Nữ nay cõi kia tên chữ Kim Hoa, tu các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát. Khánh Hỷ phải biết: Kim Hoa Bồ-tát từ thế giới Phật Bất Động chết rồi sanh đi phương khác, từ một nước Phật tới một nước Phật, chỗ sanh đời đời thường chẳng lìa Phật, như vua Chuyển Luân từ một bảo điện ngự tới một bảo điện, hưởng thọ vui khoái, cho đến mạng chung chân chẳng bèn đất. Bồ-tát Kim Hoa cũng lại như thế, từ

một cõi Phật qua một cõi Phật, cho đến Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, sanh đời chỗ nào thường thấy chư Phật, hằng nghe Chánh pháp, tu hạnh Bồ-tát.

Khi ấy, A-nan-đà thâm khởi nghĩ này: Kim Hoa Bồ-tát khi sẽ làm Phật cũng nên tuyên nói Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, hội kia chúng Bồ-tát Ma-ha-tát số ấy nhiều ít lẽ như chúng hội Bồ-tát Phật nay.

Phật biết kia nghĩ, bảo Khánh Hỷ rằng: Như vậy, như vậy. Như người đã nghĩ. Kim Hoa Bồ-tát khi sẽ làm Phật cũng vì chúng hội tuyên nói Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm như thế. Hội kia chúng Bồ-tát Ma-ha-tát số ấy nhiều ít cũng như chúng hội Bồ-tát Phật nay.

Khánh Hỷ phải biết: Kim Hoa Bồ-tát khi sẽ làm Phật, đệ tử xuất gia số ấy rất nhiều, chẳng thể xưng tính được, nghĩa là chẳng thể đếm hoặc trăm hoặc ngàn hoặc trăm ức thấy được. Chỉ có thể nói tổng vô lượng vô biên.

Khánh Hỷ phải biết: Kim Hoa Bồ-tát khi sẽ làm Phật, cõi ấy không có các thứ tội lỗi như trong kinh Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm đây mà Ta đã tuyên nói.

Bấy giờ, Khánh Hỷ lại thưa Phật rằng: Nay Thiên nữ đây trước đối Phật nào đã phát tâm Vô thượng Chánh đẳng giác, trông các căn lành, hồi hướng phát nguyện, nay được gặp Phật cúng dường cung kính bèn được nhận nơi ký Bất thối chuyển?

Phật bảo: Khánh Hỷ! Nay Thiên nữ đây đối Phật Nhiên Đăng đã phát tâm Vô thượng Chánh đẳng giác, trông các căn lành, hồi hướng phát nguyện, nên nay gặp Ta cúng dường cung kính, bèn nhận được nơi ký Bất thối chuyển.

Khánh Hỷ phải biết: Ta ở chỗ Phật Nhiên Đăng quá khứ, đem năm cọng hoa dâng rải Phật kia hồi hướng phát nguyện. Nhiên Đăng Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác biết căn Ta chín, trao ký cho Ta: Người ở đời sau sẽ được làm Phật hiệu là Năng Tịch, cõi tên Kham Nhẫn, kiếp hiệu là Hiền. Thiên nữ bấy giờ nghe Phật trao ký Đại Bồ-đề cho Ta vui mừng nhảy nhót, liền đem kim hoa dâng rải lên Phật, bèn phát tâm Vô thượng Chánh đẳng giác, trông các căn lành, hồi hướng phát nguyện rằng: “Khiến tôi đời sau đối Bồ-tát đây khi sẽ làm Phật, cũng như Phật nay hiện tiền trao cho tôi ký Đại Bồ-đề”. Nên Ta ngày nay trao ký cho kia.

Khánh Hỷ bấy giờ nghe Phật đã nói vui mừng nhảy nhót, lại thưa Phật rằng: Nay Thiên nữ đây đã

lâu phát tâm Vô thượng Chánh đẳng giác trồng các căn lành, hồi hướng phát nguyện, nay được nên chín, vậy nên Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác trao ký cho kia.

Phật bảo: Khánh Hỷ! Như vậy, như vậy. Như người đã nói kia căn lành chín Ta trao ký cho.

HỘI THỨ BA

Phẩm
XẢO TIỆN

Thứ 23 - 1

Bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Các Bồ-tát Ma-ha-tát hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, làm sao tập không, vô tướng, vô nguyện tam-ma-địa? Làm sao vào không, vô tướng, vô nguyện tam-ma-địa? Làm sao tập bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi? Làm sao tu bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi? Làm sao tập các Bồ-đề phần pháp khác? Làm sao tu các Bồ-đề phần pháp khác?

Phật bảo: Thiện Hiện! Các Bồ-tát Ma-ha-tát hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, nên quán sắc uẩn cho đến thức uẩn không. Nên quán nhãn xứ cho đến ý xứ không. Nên quán sắc xứ cho đến pháp xứ không. Nên quán nhãn giới cho đến ý giới không. Nên quán sắc giới cho đến pháp giới không. Nên quán nhãn thức giới cho đến ý thức giới không. Nên quán nhãn xúc cho đến ý xúc không. Nên quán nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ cho đến ý xúc làm duyên sanh ra các thọ không.

Nên quán địa giới cho đến thức giới không. Nên quán nhân duyên cho đến tăng thượng duyên không. Nên quán vô minh cho đến lão tử không. Nên quán Bồ thí cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa không.

Nên quán nội không cho đến vô tánh tự tánh không không. Nên quán chơn như cho đến bất tư nghì giới không. Nên quán khổ tập diệt đạo thánh đế không.

Nên quán bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi không. Nên quán bốn tĩnh lự, bốn vô lượng, bốn vô sắc định không. Nên quán tám giải thoát cho đến mười biến xứ không. Nên quán không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn không.

Nên quán Tịnh quán địa cho đến Như Lai địa không. Nên quán Cực hỷ địa cho đến Pháp vân địa không. Nên quán tất cả đà-la-ni môn, tam-ma-địa môn không. Nên quán năm nhãn, sáu thần thông không.

Nên quán Như Lai mười lực cho đến mười tám pháp Phật bất cộng không. Nên quán đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả không. Nên quán ba mươi hai tướng, tám mươi tùy hảo không. Nên quán pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả không. Nên quán nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí không.

Nên quán quả Dự lưu cho đến Độc giác Bồ-đề không. Nên quán tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề không.

Nên quán pháp hữu lậu vô lậu không. Nên quán pháp thế gian xuất thế gian không. Nên quán pháp hữu vi vô vi không. Nên quán pháp quá khứ vị lai hiện tại không. Nên quán pháp thiện bất thiện vô ký không. Nên quán pháp cõi Dục cõi Sắc cõi Vô sắc không.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này khi tu quán đây chẳng cho tâm loạn. Nếu tâm chẳng loạn thời chẳng thấy pháp. Nếu chẳng thấy pháp thời chẳng tác chứng. Sở dĩ vì sao? Bồ-tát Ma-ha-tát này khéo học các pháp tự tướng đều không. Không pháp khá tăng không pháp khá giảm, nên đối các pháp chẳng thấy chẳng chứng. Vì có sao? Vì đối trong thẳng nghĩa để tất cả pháp năng chứng, sở chứng, xứ chứng, thời chứng và do đây chứng, hoặc tổng hoặc biệt đều bất khả đắc, vì chẳng thể thấy vậy.

Bấy giờ, Thiện Hiện bèn thưa Phật rằng: Như Thế Tôn nói, các Bồ-tát Ma-ha-tát nên quán pháp không mà chẳng tác chứng, Bồ-tát Ma-ha-tát làm sao nên quán pháp không mà chẳng tác chứng?

Phật bảo: Thiện Hiện! Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi quán pháp không, trước khởi nghĩ này: Ta nên quán pháp các tướng đều không, chẳng nên tác chúng. Ta vì học nên quán các pháp không, chẳng vì chúng nên quán các pháp không, nay là thời học, chẳng phải thời chúng. Bồ-tát Ma-ha-tát này khi chưa vào định buộc tâm nơi cảnh, chẳng phải ngói vào định buộc tâm nơi cảnh. Bồ-tát Ma-ha-tát này đôi khi như thế chẳng lui tất cả phần pháp Bồ-đề, chẳng chúng lậu tận. Sở dĩ vì sao? Bồ-tát Ma-ha-tát này trọn nên trí huệ rộng lớn như thế khéo trụ pháp không, và tất cả phần pháp Bồ-đề, hằng khởi nghĩ này: Thời nay nên học chẳng nên tác chúng. Bồ-tát Ma-ha-tát này hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm thường khởi nghĩ này: Ta đối Bồ thí cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa thời nay nên học chẳng nên tác chúng. Ta đối nội không cho đến vô tánh tự tánh không thời nay nên học chẳng nên tác chúng. Ta đối chơn như cho đến bất tư nghì giới thời nay nên học chẳng nên tác chúng. Ta đối khổ tập diệt đạo thánh đế thời nay nên học chẳng nên tác chúng.

Ta đối bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi thời nay nên học chẳng nên tác chúng. Ta đối bốn tĩn lự, bốn vô lượng, bốn vô sắc định thời nay nên học chẳng nên tác chúng. Ta đối tám giải thoát cho đến mười biến xứ thời nay nên học chẳng nên tác

chúng. Ta đối không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn thời nay nên học chẳng nên tác chúng.

Ta đối Tịnh quán địa cho đến Như Lai địa thời nay nên học chẳng nên tác chúng. Ta đối Cực hỷ địa cho đến Pháp vân địa thời nay nên học chẳng nên tác chúng. Ta đối tất cả đà-la-ni môn, tam-ma-địa môn thời nay nên học chẳng nên tác chúng. Ta đối năm nhãn, sáu thần thông thời nay nên học chẳng nên tác chúng.

Ta đối Như Lai mười lực cho đến mười tám pháp Phật bất cộng thời nay nên học chẳng nên tác chúng. Ta đối đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả thời nay nên học chẳng nên tác chúng. Ta đối pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả thời nay nên học chẳng nên tác chúng. Ta đối nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí thời nay nên học chẳng nên tác chúng. Ta đối tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát thời nay nên học chẳng nên tác chúng. Ta đối chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề thời nay nên học chẳng nên tác chúng. Ta nay vì học Nhất thiết trí trí nên học quả Dự lưu cho đến Độc giác Bồ-đề, đều khiến khéo léo chẳng nên tác chúng.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm nên tập không, vô tướng, vô nguyện tam-ma-địa. Nên trụ

không, vô tướng, vô nguyện tam-ma-địa. Nên tu không, vô tướng, vô nguyện tam-ma-địa, mà đối thật tế chẳng nên tác chứng.

Nên tập bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi. Nên trụ bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi. Nên tu bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi, mà đối thật tế chẳng nên tác chứng.

Nên tập các phần pháp Bồ-đề khác. Nên trụ các phần pháp Bồ-đề khác. Nên tu các phần pháp Bồ-đề khác, mà đối thật tế chẳng nên tác chứng.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này tuy tập không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn; cũng trụ không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn; cũng tu không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn mà chẳng chứng quả Dự lưu cho đến chẳng chứng Độc giác Bồ-đề. Tuy tập bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi, cũng trụ bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi, cũng tu bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi, mà chẳng chứng quả Dự lưu cho đến chẳng chứng Độc giác Bồ-đề.

Tuy tập các phần pháp Bồ-đề khác, cũng trụ các phần pháp Bồ-đề khác, cũng tu các phần pháp Bồ-đề khác, mà chẳng chứng quả Dự lưu cho đến chẳng chứng Độc giác Bồ-đề.

Bởi nhân duyên đây Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng rơi Thanh văn và bậc Độc giác, mau chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Thiện Hiện phải biết: Ví như tráng sĩ hình vóc đoan nghiêm uy mãnh mạnh mẽ kẻ thấy vui mừng, đầy đủ thắng thế viên mãn, dòng họ trong sạch. Đối các binh pháp học đến rốt ráo, giỏi cầm khí giới gậy gộc, vững vàng chẳng lay, sáu mươi bốn tài năng, mười tám minh xứ, tất cả kỹ thuật không thứ nào chẳng tuyệt giỏi, được đông người ngưỡng mộ, thấy đều kính phục. Vì sự nghiệp giỏi, nên thi công thì ít mà thu lợi thì nhiều. Do đây các người cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen không lúc tạm bỏ. Kia với bấy giờ vui mừng hơn hờ tăng bội, đối các dòng họ tự âm thầm mừng. Vì có nhân duyên nên phải đem cha mẹ vợ con dòng họ đi tới phương khác, giữa đường trải qua đồng nội hiểm nạn, trong ấy có nhiều ác thú giặc cướp oan gia ẩn núp những việc đáng sợ khá nhiều, bà con lớn nhỏ không ai chẳng kinh hoàng! Người ấy tự ý có nhiều tài giỏi, uy mãnh mạnh mẽ, thân ý thư thối, an ủi cha mẹ và các bà con rằng: Chớ có lo sợ, tất không khổ đâu! Người kia nơi ấy dùng tài năng giỏi đem các bà con đi đến chỗ yên ổn, đã khỏi nguy nan vui mừng sung sướng hưởng lạc. Nhưng tráng sĩ kia khi ở giữa đồng nội không có ý gia hại ác thú oán tặc. Sở dĩ vì

sao? Vì tự ý uy mãnh đủ các tài nghệ không sợ gì vậy.

Thiện Hiện phải biết: Các Bồ-tát Ma-ha-tát cũng lại như thế, vì thương xót khổ sanh tử các loại hữu tình phát tới Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Duyên khắp hữu tình, khởi tâm trụ bốn vô lượng, cùng hành bốn vô lượng, siêng tu Bồ thí cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa khiến mau viên mãn. Bồ-tát Ma-ha-tát này đối sáu thứ Ba-la-mật-đa đây ngôi chưa viên mãn, vì muốn tu học Nhất thiết trí trí chẳng chứng lậu tận. Mặc dù trụ không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn nhưng chẳng theo thể lực kia mà chuyển, cũng chẳng bị chướng kia làm dấy cướp, đối môn giải thoát cũng chẳng tác chứng. Do chẳng chứng nên chẳng rơi Thanh văn và bậc Độc giác, tốc tới Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Thiện Hiện phải biết: Như chim kim xí bay bổng hư không, tự tại quanh liệng lâu chẳng rơi rớt, tuy nương không bay giỡn mà chẳng chống không, cũng chẳng bị không làm câu ngại.

Thiện Hiện phải biết: Các Bồ-tát Ma-ha-tát cũng lại như thế, tuy đối không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn hằng tập trụ tu, mà với trong ấy năng chẳng tác chứng. Do chẳng chứng nên chẳng rơi Thanh văn và bậc Độc giác. Tu Phật mười

lực, bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ đại bi, đại hỷ, đại xả và mười tám pháp Phật bất cộng thấy vô lượng Phật pháp. Nếu chưa viên mãn, trọn chẳng nương không, vô tướng, vô nguyện mà chúng lậu tận.

Thiện Hiện phải biết: Ví như tráng phu thạo giỏi nghề bắn, muốn hiển tài mình bắn ngựa hư không. Muốn làm cho tên giữa không chẳng rơi đất, lại lấy tên sau bắn đuôi tên trước. Bắn mãi như thế qua đã nhiều thời tên tên nối nhau chẳng cho rơi xuống. Nếu muốn cho rơi, bèn thôi bắn tên sau, bấy giờ các tên mới rơi gập xuống.

Thiện Hiện phải biết: Các Bồ-tát Ma-ha-tát cũng lại như thế, hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm phương tiện khéo léo đã nhiếp thọ, nên cho đến Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề tu nhân căn lành chưa đều thành chín, quyết chẳng giữa đường chúng nơi thật tế. Nếu được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề tu nhân căn lành tất cả thành chín, bấy giờ Bồ-tát mới chúng thật tế, bèn được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Vậy nên, Thiện Hiện! Các Bồ-tát Ma-ha-tát hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm đều nên quán sát kỹ chắc như thế, như trước đã nói thật tướng

các pháp, tu các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát mà tới Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Bấy giờ, Thiện Hiện bèn thưa Phật rằng: Các Bồ-tát Ma-ha-tát rất là hiếm có, năng làm việc khó. Tuy thường tu học thật tướng các pháp, tuy thường tu học chơn như, pháp giới, pháp tánh cho đến bất tư nghì giới, tuy thường tu học nội không cho đến vô tánh tự tánh không, tuy thường tu học khổ tập diệt đạo thánh đế, tuy thường tu học bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi, tuy thường tu học ba môn giải thoát và tất cả các phần pháp Bồ-đề khác mà với giữa đường chẳng rơi Thanh văn và bậc Độc giác, chẳng lui mất Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề?

Phật bảo: Thiện Hiện! Các Bồ-tát Ma-ha-tát đối các hữu tình thề chẳng nói bỏ. Nghĩa là khởi nguyện này: Nếu các hữu tình chưa được giải thoát sanh lão bệnh tử, ta quyết chẳng bỏ tu thêm căn lành.

Thiện Hiện phải biết: Các Bồ-tát Ma-ha-tát nguyện lực thù thắng thường khởi nghĩ này: Tất cả hữu tình nếu chưa giải thoát, ta quyết chẳng bỏ. Do bởi tâm rộng lớn như thế nên ở giữa đường kia tất chẳng lui rơi.

Thiện Hiện phải biết: Các Bồ-tát Ma-ha-tát hằng khởi nghĩ này: Ta chẳng nên bỏ tất cả hữu tình quyết làm cho giải thoát. Nhưng các hữu tình hành pháp bất chính, ta vì độ kia nên hằng dẫn phát vắng lặng không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn, tuy hằng dẫn phát mà chẳng lấy chứng.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này trọn nên phương tiện khéo léo thù thắng, tuy hằng hiện khởi ba môn giải thoát cho đến chưa được Nhất thiết trí trí mà ở thời giữa chẳng chứng thật tế.

Lại nữa, Thiện Hiện! Các Bồ-tát Ma-ha-tát đối chỗ sâu thẳm thường muốn quán sát là muốn quán sát nội không, ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, thắng nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, rốt ráo không, vô tế không, tán không, vô biến dị không, bốn tánh không, tự tướng không, cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không, vô tánh tự tánh không.

Cũng muốn quán sát bốn niệm trụ, bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi, và không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn thấy đều tự tướng không.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này làm quán đây rồi, khởi nghĩ như vậy: Các loại hữu tình

bởi sức bạn ác khởi tướng chấp ngã, nói rộng cho đến tướng chấp kiến giả. Do tướng chấp đây hành hữu sở đắc, trôi lăn sanh tử, chịu các thứ khổ. Vì dứt hữu tình tướng chấp như thế, nên tới Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, vì các hữu tình nói pháp thẳm sâu mâu nhiệm, khiến dứt tướng chấp, lìa khổ sanh tử.

Bồ-tát Ma-ha-tát này bấy giờ tuy học ba môn giải thoát mà chẳng nương đây chứng nơi thật tế. Vì đối thật tế chẳng chứng lấy nên chẳng rơi quả Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác Bồ-đề. Bồ-tát Ma-ha-tát này do nghĩ như thế, hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm trọn nên căn lành chẳng chứng thật tế.

Tuy đối thật tế chưa liền tác chứng mà chẳng lui mất bốn tĩnh lự, bốn vô lượng, bốn vô sắc định. Cũng chẳng lui mất bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi. Cũng chẳng lui mất không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn. Cũng chẳng lui mất tám giải thoát cho đến mười biến xứ. Cũng chẳng lui mất nội không cho đến vô tánh tự tánh không. Cũng chẳng lui mất chơn như cho đến bất tư nghì giới. Cũng chẳng lui mất khổ tập diệt đạo thánh đế.

Cũng chẳng lui mất Bồ thí cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Cũng chẳng lui mất các bậc Bồ-tát. Cũng

chẳng lui mất đà-la-ni môn, tam-ma-địa môn. Cũng chẳng lui mất năm nhãn, sáu thần thông. Cũng chẳng lui mất Như Lai mười lực cho đến mười tám pháp Phật bất cộng. Cũng chẳng lui mất đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả. Cũng chẳng lui mất pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả. Cũng chẳng lui mất nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí. Cũng chẳng lui mất các Phật pháp khác vô lượng vô biên.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này bảy giờ trọn nên tất cả phần pháp Bồ-đề, cho đến chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, đối các công đức ấy trọn chẳng suy giảm. Bồ-tát Ma-ha-tát này hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, phương tiện khéo léo được nhiếp thọ nên mỗi sát-na sát-na bạch pháp tăng trưởng, các căn bén lướt, tất cả Thanh văn và Độc giác thấy chỗ chẳng năng kịp được.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát hằng khởi nghĩ này: Các loại hữu tình ở trong đêm dài, nơi tâm thường hành bốn thứ trái ngược là: Thường tưởng ngược tâm ngược thấy ngược, hoặc lạc tưởng ngược tâm ngược, thấy ngược, hoặc ngã tưởng ngược tâm ngược thấy ngược, hoặc tịnh tưởng ngược tâm ngược thấy ngược. Ta vì các hữu tình như thế nên cầu tới Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, tu các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát khi chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, vì các hữu tình

thuyết pháp không trái ngược là thuyết sanh tử vô thường vô lạc vô ngã vô tịnh, chỉ có Niết-bàn vắng lặng nhiệm màu, đầy đủ các thứ công đức chơn thật Thường, Lạc, Ngã, Tịnh.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này trọn nên nghĩ đây hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm phương tiện khéo léo được nhiếp thọ vậy. Nếu chưa viên mãn Như Lai mười lực cho đến mười tám pháp Phật bất cộng và các Phật pháp khác vô lượng vô biên, trọn chẳng chứng vào thắng định chư Phật.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này bảy giờ mặc dù học ba môn giải thoát vào ra tự tại mà đối thực tế chưa liền tác chứng, cho đến Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, nhân hành công đức chưa khéo viên mãn chẳng chứng thật tế và các công đức khác. Nếu khi được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề mới có thể chứng được.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này bảy giờ tuy đối các công đức khác tu chưa viên mãn mà đối môn vô nguyện tam-ma-địa tu đã viên mãn.

--- o0o ---